

POSTANOWIENIE

Dnia 6 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk (sprawozdawca)

SSN Barbara Myszka

w sprawie z powództwa Stowarzyszenia Autorów "Z." w W.
przeciwko Wydawnictwu [...] Spółce z o.o. Spółce komandytowej w W.
z udziałem po stronie pozwanej interwenienta ubocznego "B." Spółki
z o.o. w W.

o udzielenie informacji i zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 6 czerwca 2014 r.,
zażalenia strony pozwanej na wyrok Sądu Apelacyjnego
z dnia 20 lutego 2014 r.,

- 1. uchyla zaskarżony wyrok;**
- 2. pozostawia rozstrzygnięcie o kosztach postępowania
zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie
w sprawie.**

UZASADNIENIE

Stowarzyszenie Autorów Z. wniosło o zasądzenie od Wydawnictwa [...] spółka z o. o. kwoty 238 500 zł z odsetkami oraz o zobowiązanie pozwanego Wydawnictwa do przedstawienia wyszczególnionych w pozwie informacji. Interwencję uboczną w sprawie – po stronie pozwanego Wydawnictwa – zgłosił podmiot o nazwie B. spółka z o. o., wnosząc o oddalenie powództwa w odniesieniu do obu roszczeń powoda.

Sąd Okręgowy oddalił powództwo jako nieuzasadnione. Sąd ten ustalił, że Z. otrzymał zezwolenie na zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi do różnych utworów, na tym samym polu eksploatacji działało również SFP. Z. i ten podmiot zawarli w 2004 r. porozumienie tej treści, że SFP będzie inkasowało wynagrodzenie za scenariusze polskich filmów zwielokrotnionych na nośnikach, za utwory muzyczne i słowno-muzyczne, wykorzystywane w polskich i zagranicznych filmach. Pozwane Wydawnictwo zawarło z licencjodawcami, m.in. z B. umowy licencyjne dotyczące udzielania przez te podmioty pozwanemu licencji na korzystanie z filmów w ramach prowadzonej działalności wydawniczej. Wydawnictwo [...] załączało poszczególne nośniki z filmami do wydawanych czasopism. Powództwo uległo oddaleniu, ponieważ powód nie miał legitymacji czynnej w zakresie obu roszczeń, a ponadto powód nie wykazał właściwej podstawy ustalenia wysokości dochodzonego wynagrodzenia. Apelacja powoda została oddalona przez Sąd Apelacyjny, a w wyniku uwzględnienia skargi kasacyjnej powoda, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny, rozpoznając sprawę ponownie w zakresie obu wspomnianych na wstępie roszczeń, wyrokiem z dnia 20 lutego 2014 r. uchylił wyrok Sądu pierwszej instancji z dnia 8 lipca 2011 r. i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania. W ocenie Sądu Apelacyjnego, rozstrzygnięcie takie było uzasadnione brakiem rozpoznania istoty sprawy przez Sąd pierwszej instancji, a ponadto koniecznością przeprowadzenia pełnego postępowania dowodowego (art. 386 § 4 k.p.c.).

W zażaleniu strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 20 lutego 2014 r. kwestionowano zasadność wspomnianego uchylenia i domagano się uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Należy zaznaczyć, że ocena zasadności uchylenia wyroku sądu pierwszej instancji przez sąd odwoławczy może nastąpić na podstawie przesłanek wskazanych w art. 386 § 4 k.p.c. Nie ma przy tym zasadniczego znaczenia sposób rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego, który – po wniesieniu skargi kasacyjnej jednej ze stron - uznał za niezbędne uchylenie jedynie zaskarżonego kasacją wyroku, ale nie wyroku sądu pierwszej instancji (art. 398¹⁵ § 2 k.p.c.). Takie rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego nie przesądza o sposobie zakończenia postępowania odwoławczego (orzeczenie co do istoty sprawy lub uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji), ponieważ sąd odwoławczy samodzielnie ocenia wystąpienie przesłanek ewentualnego uchylenia kontrolowanego wyroku (art. 386 § 4 k.p.c.), pozostając związany tylko wykładnią prawa dokonaną w danej sprawie przez Sąd Najwyższy (art. 398²⁰ k.p.c.).

W rozpoznawanej sprawie pojawiły się dwa podstawowe zagadnienie istotne dla rozstrzygnięcia. Chodziło mianowicie o wykazanie legitymacji strony powodowej w zakresie obu zgłoszonych w pozwie roszczeń oraz o wykazanie właściwej podstawy (kryteriów) obliczenia wynagrodzenia przewidzianego w art. 70 ust. 2¹ ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2006 r., nr 90, poz. 631 ze zm.), dochodzonego przez powoda na rzecz twórców. Sąd Okręgowy badał oba te zagadnienia i przyjął ostatecznie brak legitymacji strony powodowej oraz to, że powód nie wykazał właściwych podstaw (kryteriów) do ustalenia wysokości wspomnianego wynagrodzenia. Oba te zagadnienia poddane były następnie szerszej analizie prawnej w pierwszym wyroku Sądu Apelacyjnego, a potem w wyroku Sądu Najwyższego. Nie można zatem podzielić stanowiska Sądu Apelacyjnego, iż toczący się spór „znalazł się w istocie na etapie początkowym, na którym wyjaśniona została dopiero kwestia legitymacji powoda i zarysowana została filozofia dalszego niezbędnego

postępowania”. Kontynuacja analizy prawnej wspomnianych obu wątków w postępowaniu apelacyjnym i kasacyjnym nie może przekonywać o tym, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał w wyroku z dnia 8 lipca 2011 r. istoty sprawy w rozumieniu art. 385 § 4 k.c. w zakresie obu zgłoszonych w pozwie roszczeń (o wynagrodzenie i o udzielenie informacji).

W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego pojawiła się kwestia wskazania właściwej stawki, według której należałoby obliczyć wysokość wynagrodzenia dochodzonego przez stronę powodową na podstawie art. 70 ust. 2¹ ustawy o prawie autorskim. Sąd Najwyższy uznał, że istniały podstawy do kontynuowania postępowania dowodowego w celu wyboru odpowiedniej, właściwej stawki takiego wynagrodzenia, przy czym nie była tu wystarczająca ogólna konstatacja Sądu drugiej instancji o niewykazaniu stosownej stawki przez stronę powodową, co miałoby uzasadniać oddalenie powództwa w tym zakresie. Sąd Najwyższy zasugerował tu odwołanie się do dowodu z opinii biegłego (art. 233 k.p.c.) i dowód taki na pewno mógłby być przeprowadzony także w postępowaniu odwoławczym i tym samym – uzupełniać wcześniej dokonane w tym zakresie ustalenia faktyczne, tj. poszukiwania przekonujących kryteriów pozwalających na określenie „stosownego wynagrodzenia” w rozumieniu art. 70 ust. 2¹ ustawy o prawie autorskim (art. 382 k.p.c.).

W tej sytuacji istniały uzasadnione podstawy do uchylenia zaskarżonego wyroku (art. 394¹⁰ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.).